

Świerkocki: Braki "Ulissesa" [FELIETON]

Odmienne stanowisko w kwestii encyklopedyczności dzieła Joyce'a zajął Oliver Gogarty (powieściowy Buck Mulligan), który już w roku 1950 kęśliwie kwestionował zdrowie umysłowe coraz bardziej rosnących w siłę entuzjastów dublińskiej epopei, twierdzących, że „Ulisses” i „Finneganów tren” pod maską literatury kryją całą ludzką wiedzę. Badawcze, hermeneutyczne, lecz z konieczności także metaforyczne porównanie „Ulissesa” do Biblii niewątpliwie jest uzasadnione – dowodzi tego również Piotr Paziński w „Labiryncie i drzewie” (2005) – lecz opus magnum Joyce'a oczywiście nie zawiera „wszystkiego”.

To, co w „Ulissiesie” nieobecne, widać wyraźnie pod lupą tłumacza. Dotyczy to zwłaszcza tych wydarzeń, osób czy informacji (czasem nawet pojedynczych słów), które powinny być zostać uwzględnione w tekście – jak można by sądzić z powodów historycznych i filologicznych – autor jednak ich w nim nie umieścił. Do zdarzeń tego rodzaju należą m.in. przejawy irlandzkiego antysemityzmu, któremu Joyce poświęca dużo miejsca i zainteresowania, w dużej mierze dlatego, że jego pierwszoplanowym bohaterem jest syn imigranta, węgierskiego Żyda, Leopold Bloom, doświadczający w nowej ojczyźnie niechęci do przedstawicieli swojego narodu. Joyce antysemityzm potępiał, dostrzegając przy tym pewne podobieństwo losów Żydów i Irlandczyków, a zarazem pozostawał niezmiennie mocno krytyczny wobec swoich rodaków. Piętnował ich nacjonalizm, megalomanię, bierność, obskurantyzm, prowincjonalizm, ksenofobię i religijny fanatyzm, zwłaszcza katolicki – a jednak antysemityzm wywodzący się z tych źródeł pozostaje w powieści głównie deklaracyjny; wyraża się raczej w słowach niż czynach postaci i prawie nie odwołuje się do faktografii. [...]

Maciej Świerkocki

Fragment felietonu pochodzi z "Kalejdoskopu" 11/20.

Więcej o numerze poniżej w sekcji Podobne artykuły.

Jak kupić "Kalejdoskop"?

Numer 11/20 do kupienia w Łódzkim Domu Kultury, punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press w salonach empik i łódzkiej Księgarni Do Dzieła (Próchnika 3). A także w prenumeracie:

- **redakcyjnej** - część kosztów wysyłki każdego numeru bierzemy na siebie, a prenumerata powiązana jest z prezentami dla kupujących - na początek każdy otrzymuje antologię naszych felietonów (i nie tylko) "The best Of.. Kalejdoskop. Felietony": [TUTAJ](#)
- **dostępnej od lat via Ruch** (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu): [TUTAJ](#)

Nasze PODKASTY

Możecie też słuchać naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich, z Łodzią i regionem związanych - na platformie "Kalejdoskop NaGłos": [TUTAJ](#) i [TUTAJ](#)

Rozwijamy też tematyczne "Podkasty Kalejdoskopu", dostępne [TUTAJ](#)